והא קשיש מיניה טובא. ר"ת מרבי חנינא פרש"י שר' חנינא היה בן ט' דיבכה וכ"כ בפרק המפלת (נקמן דף כג.) ת"ר חנינא בן גמליאל נראין דברי ר"מ בבהמה וכחיה וא"ת הא בת"כ (פ' אמור) גבי פגחה לא הם הסתם שעלה גורלו לטוח כ"ג כו' אמר ר' חנינא בן רבן גמליאל וכי סתם היה והלא מתניתא היה ומורם היה ולא בן ל"ג דיבכה היה היאך היה לו חתן כ"ג והלא היה אמר המורכן וי"ל דלא מתניתא ממש קאמר אלא חתן אהוניו וכן משמע דלא אמר מתני אלא מתניתא היה:

בקטפא דפירא מעון ליה דתנן ת"ר יהושע ט'. ות"ת [ת"כ] אמאי אוקי רבי פרה מתניתין כר"ת דיון דרבנן מעון בקטפא דפירא ולא משום דבעי לאוקומי בכל מיני קטף אפי' בדגווא מ"מ היכי קאמר ליה ר' זירא חזי דמסתברא קטפא לגלמא הא ולא אמת הא דקטפא דגווא שרי לאף ר' זירא מודה דאין הלכה כר"ת אלא בד' ואיכא למימר דאתי למטעי ולמשרי אף קטפא דפירא מדלא מוקי רבי פרה מתני' בקטפא דפירא ודברי הכל מכלל דסבר אף בקטפא דפירא רבנן הוא דשרו הא דשרו לא אתי למטעי דהא חזיגן במשנה שאוסר רבי יהושע שרף הפגים וי"ל שיטעו ויסברו שרבי יהושע שמעתי קאמר ליה לא ס"ל מדלא מוקי ר' פרה מתני' דטוחים ובקטפא דפירא ואפשר דר' פרה סבר דקטפא דפירא שרי ור' [יהושע] קאמר שמעתי ליה לא סבירא ליה: **מאן** חכמים (ת"ר יוחנן) ר"ת. אמ"ג דתנא בלשון חכמים ימאן ליה לאוקומי כר"ת ולא לימא ג' מחלוקות בדבר: קוטי

והא קשיש מיניה טובא. דהא ר' אליעזר היה בימי ר"ג בן של ר"ש היה בן ט' דיבכה וכל אמותו היה כלמחר בהזכר (כ"מ דף נט:) ור' חנינא בן של ר"ג היה: אור. ליל כיפור: מעין שמנה עשרה. שאומר בשנה ברכות מעין שמונה עשרה כגון ג' לאמיתות וג' תורה אור מחכוות כתקנו ואומר הכינו באמצע ומפיים בשומע תפלה כדאמרינן בברכות (דף כט.) ויש בה מעין כולם: המעמיד. אלב בהמה לעשות גבינה: בקטפא דגווא. בשרף הנוטף מן העץ דכתן בעלמא הוי אבל קטף הוי שרף הפגין ומותו בהו רבנן: לאו רבנן דפליגי עליה דר"א. בשאר אילנות ומזיק דבקטף שבירת להו כוותיה: בתולת דמים. דמי נדה ולא דמי בתולים דאפילו נבעלה עדיין היא בתולת דמים: לכהן גדול. שמצוה (ה)ליקח בתולה: לכתובתה מאתים. דאם נבעלה מו לא מיקרי בתולה וכתובתה מנה: למקח וממכר. שאם אמר לו קרקע בתולה אמי מוכר לך נתן לו קרקע אלא נעבדה לפי שעושה פירות מרובין ושמנים: שלא נקצצה. כן מנהג לקוללה כדי שירבה עוביו ויוציא עגפים הרבה במקום החתך ונקרא אדן שקמה: למקח וממכר. לפי שעת לו בבתולה שילדה היא ויקלקלה ומתעברה: ליתני נמי הא. ומאמ' מרבע בתולות הן: שם לווי. כגון בתולה דמתניתין לאו בתולה אמם מיקרא אלא בתולת דמים דאמם בתולה בנעים הייט בתולת בתולים וכן קרקע בתולה וכן שקמה בתולה לא נעי שם לווי: דתלי במעשה. שאינו מאכד שמו אלא ע"י מעשה אבל ראיית דם מתליה בלה ואכדה שם בתולה: דהדר לבריותי. כגון זקנה שמסתלקין דמיה: דקפיד עליה זבינא. טוהן עיניו בכך כגון בתולה טהה ליעשה מבשולה וכן קרקע ושקמה אבל בתולת דמים אין אדם טוהן עיניו בדמים דלא מיים מי חזיא מי לא חזיא: דקפיד עליה. שטהה בתולה ולקוחות כגון בתולת בתולים וקרקע ושקמה אבל בתולת דמים כל כמה דחזיא ניחא ליה טפי כדאמרינן: ראשונין. אמנים דקין שקורין פרלוי"ל. לשון אחר דגני אדמה קטין שאין עפרם מתפזר: חרס. מכיתת מרגיים: בידוע שנעבדה. דאי לא נעבדה חרס זה אמין בא לתוכה: צוגמא. אלנ: דילדה לדי'. (ב)שמא ניכר עוברה לשלש ימים דהייט שני מדמים ושלש קמ"ל ©לאחלינן בתר רוב נשים: דיה שעתה. לא אמרינן אינגלאי מילתא למפרע דלאו הריון הוא ונטמאו טהרות דמעת לעת של ראיה: זכר לדבר. דהריון רוח שמיה הריון: קשתה שני ימים. כתוך אחד עשר ימי זוב ולשלישי נמי ראתה ואמ"כ הפילה רוח בו ביום ולא שפתה מן הלעבר הרי ליה זו בזוב ואריכה שבעה נקיים וקרבן לזיבתה דכיון דלאחר ולד הוא הוא דבה מעלית:

והא קשיש מיניה טובא. דהא ר' אליעזר היה בימי ר"ג בן של ר"ש היה בן ט' דיבכה וכל אמותו היה כלמחר בהזכר (כ"מ דף נט:) ור' חנינא בן של ר"ג היה: אור. ליל כיפור: מעין שמנה עשרה. שאומר בשנה ברכות מעין שמונה עשרה כגון ג' לאמיתות וג' תורה אור מחכוות כתקנו ואומר הכינו באמצע ומפיים בשומע תפלה כדאמרינן בברכות (דף כט.) ויש בה מעין כולם: המעמיד. אלב בהמה לעשות גבינה: בקטפא דגווא. בשרף הנוטף מן העץ דכתן בעלמא הוי אבל קטף הוי שרף הפגין ומותו בהו רבנן: לאו רבנן דפליגי עליה דר"א. בשאר אילנות ומזיק דבקטף שבירת להו כוותיה: בתולת דמים. דמי נדה ולא דמי בתולים דאפילו נבעלה עדיין היא בתולת דמים: לכהן גדול. שמצוה (ה)ליקח בתולה: לכתובתה מאתים. דאם נבעלה מו לא מיקרי בתולה וכתובתה מנה: למקח וממכר. שאם אמר לו קרקע בתולה אמי מוכר לך נתן לו קרקע אלא נעבדה לפי שעושה פירות מרובין ושמנים: שלא נקצצה. כן מנהג לקוללה כדי שירבה עוביו ויוציא עגפים הרבה במקום החתך ונקרא אדן שקמה: למקח וממכר. לפי שעת לו בבתולה שילדה היא ויקלקלה ומתעברה: ליתני נמי הא. ומאמ' מרבע בתולות הן: שם לווי. כגון בתולה דמתניתין לאו בתולה אמם מיקרא אלא בתולת דמים דאמם בתולה בנעים הייט בתולת בתולים וכן קרקע בתולה וכן שקמה בתולה לא נעי שם לווי: דתלי במעשה. שאינו מאכד שמו אלא ע"י מעשה אבל ראיית דם מתליה בלה ואכדה שם בתולה: דהדר לבריותי. כגון זקנה שמסתלקין דמיה: דקפיד עליה זבינא. טוהן עיניו בכך כגון בתולה טהה ליעשה מבשולה וכן קרקע ושקמה אבל בתולת דמים כל כמה דחזיא ניחא ליה טפי כדאמרינן: ראשונין. אמנים דקין שקורין פרלוי"ל. לשון אחר דגני אדמה קטין שאין עפרם מתפזר: חרס. מכיתת מרגיים: בידוע שנעבדה. דאי לא נעבדה חרס זה אמין בא לתוכה: צוגמא. אלנ: דילדה לדי'. (ב)שמא ניכר עוברה לשלש ימים דהייט שני מדמים ושלש קמ"ל ©לאחלינן בתר רוב נשים: דיה שעתה. לא אמרינן אינגלאי מילתא למפרע דלאו הריון הוא ונטמאו טהרות דמעת לעת של ראיה: זכר לדבר. דהריון רוח שמיה הריון: קשתה שני ימים. כתוך אחד עשר ימי זוב ולשלישי נמי ראתה ואמ"כ הפילה רוח בו ביום ולא שפתה מן הלעבר הרי ליה זו בזוב ואריכה שבעה נקיים וקרבן לזיבתה דכיון דלאחר ולד הוא הוא דבה מעלית:

והא קשיש מיניה טובא אלא משום דקאי רבי חנינא בן גמליאל בשיטתיה ומי קאי *והתניא *אור יו"כ מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה מוסף מתפלל שבע ומתודה מנחה מתפלל שבע ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל שבע מעין שמנה עשרה רבי חנינא בן גמליאל משום אבותיו אומר מתפלל שמנה עשרה מפני שצ"ל הבדלה בחונן הדעת אמר ר"נ בר יצחק איהו אמר משום אבותיו וליה לא ס"ל א"ל ר' ירמיה לר' זירא ואת לא תסברא דמאן תנא קטפא פירא ר"א הוא *והתנן ר"א אומר המעמיד בשרף עורלה אסור אפילו תימא רבנן ע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא בקטפא דגווא אבל בקטפא דפירא מודו ליה *דתנן [א]ר' יהושע שמעתי בפירוש שהמעמיד בשרף העלין בשרף העיקרין מותר בשרף הפגין אסור מפני שהוא פרי ואיבעית אימא [ב]כי פליגי רבנן עליה דר"א באילן העושה פירות אבל באילן שאינו עושה פירות מודו דקטפו זהו פריו דתנן *ר"ש אומר אין לקטף שביעית *וחכ"איש לקטף שביעית מפני שקטפו זהו פריו מאן חכמים לאו רבנן דפליגי עליה דר"א א"ל ההוא סבא הכי א"ר יוחנן *מאן חכמים ר"א דאמר קטפו זהו פריו אי ר"א מאי אוריא אילן שאינו עושה פרי אפילו אילן העושה פרי קטפו זהו פריו לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפי' אילן

[מלין זס כמנגס אלא מדנכי פ"ק סמס מנגס סכי]

תוספי הרא"ש

והא קשיש מיניה. פרש"י ר' חנינא בנו של ר"ג דיבכה הוה הכירו של ר' אליעזר ור' אליעזר [בעל אורתא] דר"ג [דיה] כראיתא בפרק חזוב חיך לאר ראיה דאמשר אלא דהוה קשיש הרבה אע"ג דר' (אליעזר) (גמליאל) הוה נשיר אחרת אבינו אלא לקמן בהסמלת מסמע שהוה ביטי ר' מאיר אר אחריו דקאמר ר' (מאיר) חנינא בן גמליאל נראין דברי ר' מאיר. ובקרשון הוא בר שלמתיה דר' מאיר בחנאי כאל. ותימה דבר"ג נבי פגחם שעלה בגרלו לחוות כ"ג אמר ר' חנינא בן גמליאל חתנינו הוה מסמע דקדום הוכן הוה. ר"ל דחתן בית אבא קאמר מדלא קתני חתני. וא"ת הא בפרק אסמכתא מסמא אמר רשב"ג אלף ילדים הוו בבית אבא ולא נשתייר פחם אלא אני כאן ובן אחי אבא בעיסא. אני לפרתי תרוה ובן אחי אבא לפר הכפת יתנה. אלמא לא הוו לי אחים והכא מסמע, שר' חנינא הוה אחי. ר"ל דבבית אבי אבא קאמר כשהתרב (ר"ג) (רשב"ג) חוקן. תרע מרקאמר בן אחי אבא וכשאמר דבר זה עדיין הוה ר' חנינא אחרי קטן: ומי קאי כוותיה והתניא כו'. הקשה הר' שמשון מקרני מאי קשיא ליה הכתיבא מאי קשיא ליה ר' אליעזר כוותיה בלאו הכי הקשי מדרידה אדרידה. ר"ל דמדרידה אדרידה לא קשה דאיכא למימר הא דאליעזר במרצאי שבת לחול. אבל השתא דקאמר דר' אליעזר קאי כוותיה ע"כ קאי במרצאי שבת לחול דבהכי איירי ר' אליעזר: **מפני** שצריך לסמר הבדלה בחונן הדעת. וא"ת ונכללה מכלל דהכי נמי פריך בפרק תפלת השחר לפיר"ת אין מתפללין במרצאי שבת הבינו. ר"ל דהתם פריך שפיר כיון דקאמרת דבל השנה נולה מתפלל ארם הבינו במרצאי שבת נמי לא ישנה מנהגו ויכלל הבדלה בהבינו עם שאר הברכות שהוא כולל אבל הכא דאמר דבל השנה מתפלל יא"ח שליחות ליבא לשתרף הבללה לשנות מנהגו של כל השנה: **אבל** בקטפא דפירא דר' יוסי דסבר דמאבוך דקשיה קטפא לעלמא קבחמת. ותימה דר' מדת באיר קטפא דפירא אייריי אי בקטפא דפירא דאמר קאמר ליה קטפא לעלמא כדהכן אסור ואי בקטפא דגווא אמאי קאמר ר' יוסי ויל דר' מדת אייריי בקטפא דפירא דאמר דר' יהושע נמי סבר דקטפא לאו פירא הוא ושרי בשביעית ודוא ראסר בשרף הפגין בערלה משום דבהיב ותולתם ערלתו את פריו ומרבינן את הספל לפרי אמר' מדי דלא פירא כגון קלפון דגווים ואבוים אבל שרף' הפלין ושרף העיקרין דלאו פירא הוא שרי דלא הוי הפרף מפל לפרי.ר' יוסי אמר מבר דכי היכי דסבר ר' יהושע נבי שביעית קטפא פירא הוא ה"ל נבי שביעית קטפא דפירא דגווא באילן שאינו עושה פירות ודוקא סבר בתערה סבא דמברא דר' אליעזר אומר ואכסבן מתרין דקא שרי לעיל. ור' יוסי דקאיר כי הוא סבר דרבנן מודו באילן שאינו עושה פירות דקטפא הוי פריו: **נקבא** סתנה לכ"ג. משמע דלא אסירא ליה אלא א"ב בעילת אדם. ותימה הרי בהרת ושוכת עין דאמרינן פרק הבא על יבמתו לא ישא ומדאריירתא דכרסוכה חתם. ר"ל דבריעבר אם נשא נשרי כראיתא התם אבל בשלת אדם אם נשא יוצא א"נ ה"ק נקבא סתנה לכ"ג אם הוא בעלת אדם ועדיין הוא בתולה כגון שבעל בהפרסת אפי' הכי אסורה כראיתא פ' אין דורשין ועדיין הוא בתולה שביבות. וא"ת אמאי לא קאמר נקבא סתנה לענין אונס ופתנה. ר"ל דהתם אשמעינא בהרת אע"פ שהוא בעלת אדם: **מודי** דקטפו עליה זבינא. תר' הרי בעלת השקמה ודרך כהתנן בהשכר את הבית הסכר את בעלת סכר בעלת השקמה אבל לא בעלת הנקמה דהתם לפי שיש לו שם לחי אלא משום דעדיף. ומה"ל לעיל משמע דעדיף דקאמר אין קוצצין בשביעית מפני שהוא פירות ליתי משום הקצצה כמו ויסור בכרמים. ר"ל דהאי דעדיף הייט משום דנהל ונכ מבעלת השקמה הלוקח שמרבר אילן לא מפי שהוא בעלת גדול ניחא ליה מפי שהוא בעלת משקמה דרבנן הנכנסים ואחר כך יבבית אם הוה סדן אם יקצץ אין נותן מחל"ף: **נדיון חשדים נמי** אמ"כ הסילה רוח. ע' לקמן ס"ל כמ"ד כ"ס כנסים וכו'. וכיון הגלי מילתא לאפרע וכו' ולימ: **רשי"ר** ד"ס דילדה לכנסה וכו' הלאיל כסר הזב כנסים. עיין מנהרין מס ס"ל:

מוסף רש"י

אור יוה"כ. ליל יום הכפורים (יומא מז:).
בקטפא דגווא. בשרף הזיעה מן העץ (ע"ז לה:).
בקטפא דפירי. בשרף הפירי עצמו (שם).
לנחל איתן. לעגלה ערופה (שבועות נב.).
דמים יפין לאשה. למהר לה הריון (כתובות י:).

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לכהן גדול שמצוה ליקח בתולה: (ב) ר"ת דילדה לכנסה ושמא:

[מוסגמת שביעית ס"ג ת"ו]

[מוסגמת שביעית ס"ג ס"ס]

[שבועות נב.]

שביעית פ"ד מ"ה כ"ב פ:

לעזי רשי"

ערדורי"א [פידורי"א]. חצץ.

כתובות י: [לקמן מד:]

[מוסגמת פ"ל ה"ל]

ע"ז לה: [מגלה פ"ל מ"ו]

ע"ז שם מגלה פ"ל מ"ו

[מוסגמת שביעית פ"ד מ"ה]

מוסף רש"י

אור יוה"כ. ליל יום הכפורים (יומא מז:).
בקטפא דגווא. בשרף הזיעה מן העץ (ע"ז לה:).
בקטפא דפירי. בשרף הפירי עצמו (שם).
לנחל איתן. לעגלה ערופה (שבועות נב.).
דמים יפין לאשה. למהר לה הריון (כתובות י:).

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לכהן גדול שמצוה ליקח בתולה: (ב) ר"ת דילדה לכנסה ושמא:

[מוסגמת שביעית ס"ג ת"ו]

[מוסגמת שביעית ס"ג ס"ס]

[שבועות נב.]

שביעית פ"ד מ"ה כ"ב פ:

לעזי רשי"

ערדורי"א [פידורי"א]. חצץ.

כתובות י: [לקמן מד:]

[מוסגמת פ"ל ה"ל]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com